

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

МАТЕРІАЛИ

**Українсько-російської
школи-конференції молодих
учених**

26-29 березня 2014 року

**ДОНЕЦЬК
2014**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

**СУЧАСНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

МАТЕРІАЛИ

Українсько-російської
школи-конференції молодих учених

26-29 березня 2014 року

ДОНЕЦЬК

Матеріали Українсько-російської школи-конференції молодих учених «Сучасні дослідження мови та літератури» (26–29 березня 2014 року) / Ред. колегія В. Д. Каліущенко (відп. ред.), О. В. Клименко, Ш.Р. Басиров, О. В. Материнська, Л. М. Ягупова, О. С. Ананченко. — Донецьк : ДонНУ, 2014. — 292 с.

До збірника включені тези доповідей учасників Українсько-російської школи-конференції молодих учених «Сучасні дослідження мови та літератури» (26–29 березня 2014 року). Рекомендовано викладачам, науковим співробітникам, аспірантам, студентам старших курсів.

Редакційна колегія:

Каліущенко В.Д. – доктор філологічних наук, професор (головний редактор)

Клименко О.В. – кандидат філологічних наук, доцент (відповідальний секретар)

Басиров Ш.Р. – доктор філологічних наук, професор

Материнська О.В. – доктор філологічних наук, професор

Ягупова Л.М. – доктор філологічних наук, професор

Ананченко О.С. – кандидат філологічних наук, доцент

З М І С Т

Ананченко Олена, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Семантика лексичних одиниць на позначення релігійних споруд в англійській та українській мовах	12
Андрушенко Елена, к.філол.н., доц. (<i>Житомир</i>)	Диахронические исследования в теории информационной структуры предложения	15
Баранова Светлана, к.філол.н., доц., Серженко Галина, магістр (<i>Сумы</i>)	Роль маркеров негации в процессе терминологизации	17
Басыров Шамиль, д.філол.н., проф. (<i>Донецк</i>)	Словообразование глаголов с рефлексивным комплексом в индоевропейских языках	20
Бевзо Галина, аспірант (<i>Київ</i>)	Тематична класифікація концептуальної сфери «екологія» в англійській та українській мовах	22
Беспамятная Лилия, асистент (<i>Севастополь</i>)	Семантические типы двухкомпонентных субстантивных композитов в терминосистеме кораблестроения немецкого языка	25
Бессонов Никита, преподаватель (<i>Донецк</i>)	Методика сопоставительного описания семантики и структуры каузативных конструкций с глаголами-связками в английском и украинском языках	28
Бикина Дарья, студент, Виноградова Ольга, к.філол.н., доц., Кашкин Егор, к.філол.н., доц. (<i>Москва</i>)	Качественные признаки 'глухой' и 'слепой': перспективы построения типологии	31
Бистров Яків, к.філол.н., доц. (<i>Київ</i>)	Фреймовий вимір біографічного наративу: теоретичний аспект	33
Бігун Вікторія, аспірант (<i>Київ</i>)	Стереотип як лінгвоментальне явище (на матеріалі англійських та українських паремій із семантикою на позначення віку людини)	37
Білецька Олена, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Особливості з'єднувальних елементів у складі іменникових трикомпонентів у середньо-верхньонімецькій мові	40

Борисов Олексій, к.філол.н., доц. (<i>Чернігів</i>)	Графіко-фонетичні та морфологічні стилістично марковані засоби комунікативного впливу в британських та українських блогах	43
Боровик Олена, Аспірант (<i>Суми</i>)	Статус народних прислів'їв	46
Брозголь Ольга, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Лексические и грамматические средства выражения вежливости в немецком языке	48
Верещак Юлія, Викладач (<i>Кіровоград</i>)	Дивергентні риси варіювання голосних у структурах слів (на матеріалі британської та австралійської вимовних норм)	50
Вишнякова Софія, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Особенности значения компонента AGE во фразеологических единицах с градуальной семантикой	52
Воробйова Оксана, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Мотиваційні відношення у складі англійських фразових дієслів	56
Галицкая Евгения, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Этическая составляющая пьесы Т. Стоппарда «Профессиональная ошибка»	58
Галка Ілья, магістр (<i>Донецьк</i>)	О лингвистической репрезентации Европы в национальных газетных дискурсах	61
Голубицкая Ксения, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Художественный ритм в романе Вирджинии Вулф «Волны»	65
Горденя Карина, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Гендерные предпочтения в выражении коммуникативного подчинения в английских, русских и украинских пьесах	68
Гошилик Володимир, к.філол.н., доц. (<i>Івано-Франківськ</i>)	Структура граматичної категорії часу в сучасній англійській мові	71
Гошилик Наталія, к.філол.н., доц. (<i>Івано-Франківськ</i>)	Публіцистика як реєстр дискурсу	74
Гречихіна Наталія, аспірант (<i>Кіровоград</i>)	Критерії опису дефініцій у навчально-науковому тексті	75
Грiневська Крiстiна, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Прикметники з семантичним компонентом «більше норми» в англійській мові	77

Гуленко Юлія, магістр (<i>Київ</i>)	Питальне речення з позиції теорії мовленнєвих актів	79
Дергун Тетяна, аспірант (<i>Ніжин</i>)	Класифікація фразеологічних одиниць англійської мови: лінгвокогнітивний аспект	81
Довгалюк Катерина, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Социативные глаголы в английском языке	83
Ермоленко Оксана, к.філол.н., доц. (<i>Симферополь</i>)	Историко-политический дискурс в драматургическом творчестве Гора Видала	85
Євтушенко Олена, аспірант (<i>Донецьк</i>)	До питання про предикати процесу в сучасних іспанській та українській мові	88
Загнітко Анатолій, д.філол.н., проф., Каратаєва Анна, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Функційно-семантична модель подання системи українських часток: можливості та перспективи	90
Задача Анастасія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Типи семантичних співвідношень дієслів деструкції в англійській та українській мовах	94
Заїка Богдана, аспірант (<i>Суми</i>)	Тексти малих жанрів як інтертекстуальна складова авторського дискурсу	96
Залужна Ольга, викладач (<i>Донецьк</i>)	Привативні дієслова маніпулятивної та директивної каузації в англійській та українській мовах	98
Захарченко Сергей, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Эгрессивные глаголы с суффиксом <i>-ieren</i> в немецком языке второй половины XVIII века	101
Зінченко Анна, аспірант (<i>Суми</i>)	Квантитативи у світлі сучасної лінгвістичної парадигми	104
Зозуля Марія, к.філол.н., доц. (<i>Київ</i>)	Специфіка ідіостилю романів У. Голдінга	106
Игнатенко Дарья, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Фразеологизмы со значением интенсивного речевого действия в германских и славянских языках	109
Іванова Зоя, вчитель (<i>Херсон</i>)	Мовленнєвий етикет як засіб міжкультурної комунікації	112

Казак Світлана, аспірант (<i>Київ</i>)	Актомовленнева специфіка соматикону емоційного реагування персонажа	115
Калиущенко Юлія, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Семантические и синтаксические актанты ситуации с ольфакторными глаголами (на материале английского, латышского, немецкого, русского и украинского языков)	117
Калус Марія, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Средневерхненемецкие глаголы с семантикой полноты или прекращения действия	120
Кашкин Егор, к.филол.н., науч.сотруд., Резникова Татьяна, к.филол.н., доц. Павлова Елизавета, студент, Никифорова София, студент (<i>Москва</i>)	Звуки неодушевленных объектов: к типологии языковой категоризации	123
Керова Лариса, викладач (<i>Донецьк</i>)	Семантические особенности английских и немецких личных имен	125
Кириченко Анна, аспірант (<i>Кіровоград</i>)	Типові відхилення від стандартної вимови приголосних в англійському мовленні українських авіадиспетчерів і пілотів	128
Киричок Катерина, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Типы семантического субъекта в конструкциях с глаголами каузации положительного эмоционального состояния	131
Киселева Ольга, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Глаголы ошибочного действия в английском, русском и украинском языках	134
Кіосак Вадим, викладач (<i>Донецьк</i>)	Вислів невиконаного або нездійсненого бажання у німецькій та іспанській мовах	136
Клименко Ольга, к.филол.н., доц., докторант (<i>Донецьк</i>)	Глаголы создания графического изображения: вариативность реализации валентности создаваемого объекта	140
Клюєва Надія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Дієслова на позначення шкоди в англійській, німецькій, російській та українській мовах	143
Кобзєв Микола, викладач (<i>Донецьк</i>)	Тотожний лексичний повтор в англійській та українській мовах	145

Когадеева Анна, преподаватель (<i>Донецк</i>)	Концептуальные основы наименований астероидов в английском языке	147
Козлов Алексей, студент, Привизенцева Мария, студент (<i>Москва</i>)	Прилагательные размера: модели объединения атомарных значений	150
Корсун Ольга, асистент (<i>Донецьк</i>)	Семантичні типи екзистенціальних безсуб'єктних речень в англійській і українській мовах	152
Косицька Аліна, викладач (<i>Донецьк</i>)	Структурні типи найменувань людини в музичному мистецтві в англійській та німецькій мовах	155
Косович Ольга, к.філол.н., доц., докторант (<i>Київ</i>)	Кваліфікація контамінації як самостійного способу словотворення в контексті інноваційних процесів французької мови	158
Кривошеенко Евгения, аспірант (<i>Сумы</i>)	Семантические типы заглавий англоязычных интернет-изданий	161
Куликовська Наталія, викладач (<i>Нижин</i>)	Фразеологічний алкологос і/чи реальність (на базі німецької мови)	163
Куліш Владислава, аспірант (<i>Суми</i>)	Природа вербальних маркерів силенціального ефекту: контрастивні аспекти	166
Кухарук Катерина, магістр (<i>Донецьк</i>)	Локативні відіменникові дієслова в німецькій мові у порівнянні з англійською, українською, російською та польською	168
Куц Юлія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Морфологічний спосіб утворення найменувань транспортних засобів	171
Кюсева Мария, студент, Рыжова Дарья, студент, Холкина Лилия, науч. сотруд. (<i>Москва</i>)	Качественный признак 'тяжёлый': шестое чувство	173
Лазаренко Гліб, аспірант (<i>Київ</i>)	Способи творення торгових назв харчових продуктів	176
Лещенко Олеся, викладач (<i>Донецьк</i>)	Комунікативна тактика вказівки на потреби та переваги споживача в німецьких та українських рекламних слоганах	179

Литюга Юлія, магістр Швачко Светлана, д.філол.н., проф. (<i>Сумы</i>)	Невербальные средства экстерииоризации категории негации (на материале англоязычных художественных текстов)	182
Малюга Анна, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Семантичні класи віддієслівних іменників (на матеріалі юкагирської мови)	184
Масальська Надія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Зіставний аналіз категорії припущення в англійській, німецькій та українській мовах (на матеріалі афоризмів)	187
Мєр'ємова Юлія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Аналіз топонімів в англійських, російських та українських літературних казках	190
Мішина Олена, викладач (<i>Донецьк</i>)	Семантична класифікація англійських та українських абстрактних іменників на позначення характеристик людини	193
Музичук Марта, к.філол.н., асистент (<i>Львів</i>)	Ефект „позапросторовості“ в структуруванні «міфічного» простору у прозі Ганса Еріха Носака	196
Набок Анна, аспірант (<i>Ніжин</i>)	Формування ефекту суб'єктивності в англомовних інтернет-новинах: номінація якісних характеристик компонентів подій	197
Нильсен Евгения, к.філол.н., доц. (<i>Санкт-Петербург</i>)	Особенности номинации времени суток в древнеанглийском и среднеанглийском языках	200
Орехов Борис, к.філол.н., доц., Марушкина Анастасия, к.філол.н., доц. (<i>Москва</i>)	Электронная картография в лексической типологии: опыт с прилагательным «старый»	203
Остапчук Анастасія, магістр (<i>Кіровоград</i>)	Пояснювальна комунікативна стратегія в науково-навчальному тексті: визначення та зміст	205
Осташова Оксана, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Моделі співвідношення об'єкта оцінки та адресата оцінного висловлювання в художньому дискурсі	208
Павленко Ніна, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Імплицитні гендерні характеристики у семантиці англійських фразеологічних одиниць	210

Павлова Елизавета, студент, Холкина Лилия, науч. сотруд. (<i>Москва</i>)	Признаки ‘мягкий’ – ‘твердый’: границы семантического поля	212
Патеюк Анна, викладач (<i>Донецьк</i>)	Структурний аналіз термінологічних одиниць у галузі екобезпеки на матеріалі декларації ООН	215
Петрова Галина, аспірант (<i>Київ</i>)	Психолінгвістичний аспект дослідження реклами продуктів харчування (на матеріалі новогрецької та української мов)	217
Петрочко Ірина, магістр (<i>Чернівці</i>)	Метафори у художньому тексті та особливості їх перекладу	219
Плигун Олена, викладач (<i>Суми</i>)	Особливості словотвору термінів сучасної медицини	222
Повторуха Наталія, викладач (<i>Донецьк</i>)	Словотвір метрологічних термінів-іменників у німецькій і українській мовах	224
Полтавська Оксана, викладач (<i>Донецьк</i>)	Навчання аудіюванню з опорою на відеоматеріал та його використання у навчальному посібнику «Learning with Authentic Video»	227
Радзійон Віра, викладач (<i>Київ</i>)	Комбіновані аббревіатури у мові сучасної німецької публіцистики: структурний аспект	230
Рыжова Дарья, студент Кюсева Мария, студент, Кожемякина Анастасия, студент (<i>Москва</i>)	‘Сидеть’, ‘стоять’, ‘лежать’: типология локативной предикации	231
Рыжова Людмила, д.филол.н., проф. (<i>Москва</i>)	Французский вариант лингвистической прагматики	233
Сахнова Ольга, ст. преподаватель (<i>Симферополь</i>)	Семантико-ареальная классификация как способ систематизации лексико-семантической дивергенции	236
Сборик Світлана, ст. викладач (<i>Ніжин</i>)	Когнітивний стиль автора: стратегія статичного фокусування (на матеріалі англійської мови)	239
Сидорова Екатерина, магістр (<i>Донецьк</i>)	Семантические отношения между английскими глаголами движения	242

Сініцина Вікторія, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Структурно-семантичні особливості похідних іменників у термінології галузі енергозберігаючих технологій в англійській мові	245
Соловарова Марина, викладач (<i>Донецьк</i>)	Метафора у Біблії (на матеріалі німецької, англійської, української та російської мов)	248
Такташева Інара, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Про позначення захворювань із топонімічним та етнімічним компонентами в німецькій мові	249
Талавіра Наталія, аспірант (<i>Ніжин</i>)	Семантика прийменникових безартиклевих зворотів англійської мови зі значенням умісту: лінгвокогнітивний ракурс	252
Терехова Діана, к.філол.н., доц. (<i>Київ</i>)	ІСТОРІЯ: погляд сучасників (за результатами психолінгвістичного дослідження)	255
Ткаченко Наталія, аспірант (<i>Київ</i>)	Лінгвокультурологічний підхід до вивчення репрезентацій ФСП «space» в англійській мові	258
Труб Владимир, д.філол.н., ст. науч. сотруд. (<i>Київ</i>)	О роли видового противопоставления в парадигматическом упорядочении глагольных форм	259
Удинська Алла, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Синекдоха на позначення людини в англійській, українській і турецькій мовах	262
Федотова Юліана, асистент (<i>Сімферополь</i>)	Соціолінгвістична структура спільноти студентів Великої Британії	265
Хейхель Майя, преподаватель (<i>Донецьк</i>)	Особенности наименований лица по возрасту в английском языке	268
Хрупіна Ганна, викладач (<i>Донецьк</i>)	Семантична ознака “інтенсивності дії” в семантичній структурі дієслів зі значенням психічного впливу	269
Царан Анастасія, аспірант (<i>Донецьк</i>)	Инструментальные глаголы в английском и украинском языках	273
Цулая Кароліна, викладач (<i>Донецьк</i>)	Метафора у сфері маркетингу в англійській та російській мовах	275

Черник Марина, аспірант (<i>Суми</i>)	Когнітивно-дискурсивна концептосфери мистецтва невербальної комунікації	природа як засобу	277
Шапиро Марія, аспірант (<i>Москва</i>)	Глаголы семантика и типология	колебательного движения:	280
Шаповал Ірина, асистент (<i>Івано-Франківськ</i>)	Структура поля волевиявлення	функціонально-семантичного	284
Юрченко Олена, магістр (<i>Кіровоград</i>)	Навчання теоретичні засади	гетеровалентного перекладу:	285
Яненко Інна, к.філол.н., доц. (<i>Донецьк</i>)	Вторинна (на матеріалі різноструктурних мов)	номінація у сфері флоронімів	287
Ярмак Аліна, викладач (<i>Донецьк</i>)	Метонімічні переноси іменників вугледобувної промисловості в англійській мові	у сфері	290

особливості дискурсивного простору, семантичні механізми, адресованість, а головне – структурованість та інтенціональність.

Тексти малих жанрів мають свої відповідники у різних мовах: рос. *малый жанр, малые формы* англ. *small genre, little stories, nonsense, short short stories, etc.* Малі тексти можуть створити атрибути реальні, нереальні, серйозні, несерйозні, логічні, алогічні (Кобякова 2013: 20). Форма та зміст малих текстів детермінуються дією зовнішніх чинників. Авторські жарти виникають саме у розрізі «*small talk*» і є скоріше інтенціональною мініатюрою із компресованою структурою, семантичною та комунікативною завершеністю, та здатністю створювати гумористичний ефект та «оживити» будь-які балачки.

Література

Вежбицка А. Речевые жанры // Социальная психоллингвистика: хрестоматия. М. : Лабиринт, 2007. – С. 237-249.

Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М. : Наука, 1981. – С. 70-92.

Кобякова І. К. Навчати перекладу : навч. посіб. / І. К. Кобякова. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – С. 26-41.

Залужна Ольга, викладач

Донецьк, Донецький національний університет

Привативні дієслова маніпулятивної та директивної каузації в англійській та українській мовах

1. Теоретичні засади дослідження. Привативність, яка сполучає у своїй семантичній структурі категорії каузативності, посесивності та заперечення (Kaliuščenko 2000: 72), є універсальною семантично складною похідною категорією мови (Shibatani 2002: 1). За допомогою методики побудови формул тлумачення (ФТ) семантику привативних дієслів (ПД) можна представити у вигляді наступної базової ФТ: «**X каузує Y не мати Z**» (Калиущенко 1994: 94). У запропонованій роботі увага зосереджується виключно на семантиці каузативного відношення між X (каузатором) та Y (каузатом).

За характером взаємодії між каузатором та каузатом каузативні ситуації традиційно розподіляють на маніпулятивні та директивні (Shibatani 1976: 31-38) (контактні та дистантні за іншою термінологією (Недялков 1969: 28)). При маніпулятивній каузації каузуюча дія відбувається за тісного фізичного контакту

каузатора з каузатом (напр.: англ. *to cut away* ‘відрізати’, *to break off* ‘відламати’; укр. *відірвати*, *відбити* тощо). Директивний каузатив передбачає застосування каузатором соціальних або вербальних засобів вилучення Z з власності Y (напр.: англ. *to confiscate* ‘конфіскувати’, *to bleed* ‘доїти (вимагати гроші)’; укр. *випросити*, *відсудити* тощо).

Об’єктом дослідження слугують ПД англійської та української мови. **Предметом** роботи є семантика каузативного відношення між X та Y. **Мета** роботи полягає у порівняльному вивченні семантики каузації в ПД англійської та української мови. **Матеріал** дослідження складають 1962 лексеми (947 ПД в англійській мові, 1015 ПД – в українській), отриманих методом суцільної вибірки з лексикографічних джерел.

2. Маніпулятивні ПД в обох мовах становлять переважну більшість (англ. мова 607 ПД (64,1%), укр. мова 728 ПД (71,7%)). Ці дієслова є дуже варіативними за своєю семантикою, репрезентуючи різноманітні види фізичного контакту між каузатором та каузатом.

2.1. В рамках групи маніпулятивних ПД найбільшу кількість складають дієслова, в яких дія каузації відбувається за допомогою інструмента: 1) інструмента-артефакта (англ. мова 152 ПД, укр. мова 176 ПД), напр.: англ. *to cut off* ‘відрізати’, *to pare* ‘підрізати’, *to chop off* ‘відрізати’; укр. *відрізати*, *відхвачувати*, *стинати* тощо; 2) інструмента-соматизма (англ. мова 35 ПД, укр. мова 61 ПД), напр.: англ. *to scratch off* ‘видряпувати’, *to pinch off* ‘відщипувати’, *to bite off* ‘відкушувати’; укр. *відгризати*, *відщипувати*, *віддзьобувати*, тощо.

2.2. Семантика маніпулятивних ПД може також висувати на передній план інтенсивність залучуваного до каузації фізичного впливу на каузата (англ. мова 141 ПД, укр. мова 222 ПД), напр.: *to snatch away* ‘вихоплювати’, *to tear off* ‘відривати’, *to grab* ‘хапати’; укр. *вихоплювати*, *відривати*, *відбивати* тощо.

2.3. Останнім типом маніпулятивної каузації є каузація контактною протиправною дією (англ. мова 143 ПД, укр. мова 119 ПД), напр.: англ. *to steal* ‘красти’, *to reef* ‘красти по кишенях’, *to rob* ‘грабувати’; укр. *красти*, *свиснути*, *грабувати* тощо.

3. Директивні ПД (англ. мова 340 ПД (35,9%), укр. мова 287 ПД (28,3%)) репрезентують дистантну каузацію без

фізичного контакту каузатора з каузатом і вказують на соціальну значущість дії каузації.

3.1. Найбільшою за кількісним складом в англійській мові є група ПД каузації правовою дією (англ. мова 153 ПД, укр. мова 93 ПД), напр.: *to dock* «to deduct a sum of money from somebody's wages» 'вираховувати суму грошей з чиеїсь зарплатні'; укр. *висиновити* «вилучати з сім'ї, позбавляти спадщини» тощо.

3.2. В колі директивних ПД також функціонує група дієслів каузації дистантною протиправною дією, яка є найбільшою за кількісним складом в українській мові (англ. мова 131 ПД, укр. мова 145 ПД), напр.: англ. *to bleed* 'вимагати гроші, доїти', *to trim* 'вимагати в когось гроші'; укр. *видавлювати, обдирати* тощо.

3.3. Найменшою за кількістю в обох мовах є ПД каузації вербальною дією (англ. мова 56 ПД (5,9%), укр. мова 49 ПД (4,8%)), напр.: англ. *to sponge* 'випрошувати (гроші)', *to scrounge* 'випрошувати'; укр. *випрошувати, стріляти* тощо.

4. Висновки

В обох досліджуваних мовах вилучення Z з власності Y відбувається переважно за рахунок безпосереднього фізичного контакту між каузатором і каузатом, що дає змогу висунути припущення, що дія, означувана маніпулятивним каузативом, є первинною щодо дії директивного каузативу. Це також може свідчити про те, що обидві нації більш схильні до силового вилучення власності і меншою мірою до комунікативних засобів впливу на Y для вилучення Z з його власності.

Ще однією спільною рисою є домінування дієслів з семантикою використання протиправної дії над дієсловами з семантикою використання правової дії, що, на нашу думку, можна пояснити загальною тенденцією мови у цілому та англійської й української зокрема до більш різноманітної та детальної номінації негативних явищ навколишнього світу.

Кількість англійських ПД зі значенням каузації правовою дією майже в двічі перевищує кількість українських з аналогічною семантикою. Можна зробити припущення лінгвокультурологічного характеру, що англословне суспільство є більш націленим на правове врегулювання майнових відносин порівняно з українським.

Література

Калиущенко В. Д. Типология отыменных глаголов / В. Д. Калиущенко. — Донецк : Донеччина, 1994. — 422 с.

Недялков В. П. Типология морфологического и лексического каузативов / В. П. Недялков, Г. Г. Сильницкий // Типология каузативных конструкций. Морфологический каузатив. — Л. : Наука, 1969. — С. 20–50.

Kaliuščenko V. D. Typologie denominaler Verben / V. D. Kaliuščenko. — Tübingen : Niemeyer, 2000. — 253 S.

Shibatani M. Some Basic Issues in the Grammar of Causation / M. Shibatani // The Grammar of Causation and Interpersonal Manipulation [M. Shibatani (ed.)]. — Amsterdam : John Benjamins B.V., 2002. — P. 1–22.

Shibatani M. The Grammar of Causative Constructions: A Conspectus / M. Shibatani // Syntax and Semantics. The Grammar of Causative Constructions / [M. Shibatani (ed.)]. — N.Y., San Francisco, London : Academic Press, 1976b. — Vol. 6. — P. 1–40.

Захарченко Сергей, аспирант

Донецк, Донецкий национальный университет

Эгрессивные глаголы с суффиксом *-ieren* в немецком языке второй половины XVIII века

1. Словообразовательное значение эгрессивных глаголов (ЭГ), т. е. глаголов, обозначающих полное выполнение или окончание действия, устанавливается посредством словообразовательной парафразы ‘vollständig, endgültig, restlos zu Ende BV’ (Kühnhold 1973: 314) ‘полностью, окончательно, целиком осуществить действие, обозначенное базовым глаголом’. Термин “эгрессивный” (“egressiv”) употребляется вслед за М. Хаберманн (Habermann 1994: 52) и И. Барц (Barz 2006: 704).

2. Объектом исследования выступают отглагольные ЭГ с суффиксом *-ieren*; его предметом – морфологическая и семантическая специфика дериватов и их мотивационных баз. Материалом исследования послужили 12 ЭГ (13 лексико-семантических вариантов (ЛСВ)), отобранных из словаря И. К. Аделунга (Adelung 1793–1801). Данный словарь содержит лексику мейсенского диалекта немецкого языка, характерную для устной и письменной речи представителей образованных слоев населения Верхней Саксонии в середине и конце XVIII века (Adelung 1793: 12). Аутентичное написание ЭГ, как и их мотивационных баз, соответствует орфографии, зафиксированной в вышеуказанном словаре.

3. Эгрессивные глаголы образуют третью по численности группу (после глаголов, образованных с помощью локативных и плеонастических префиксов). Эгрессивное значение